Ч. 206. Пятниця 29 (16) вересня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложеньем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Бесіда Президента мінїстрів бар. Ґавча.

Вже з депеші звістно, серед яких обставин розпочав Президент мінїстрів бар. Ґавч свою бесіду; тут подаємо єї дальший зміст:

Насамперед заявив бар. Ґавч, що зі взгляду на теперішні відносини скликано Раду державну, щоби хоч через короткий час зі взгляду на недалекі сесиї соймові могла сповняти свою конституцийну задачу. Опісля обговорював бар. Ґавч відносини Австриї до Угорщини і заявив, що правительство домагає ся льояльного виконаня умов без застереженя з угорскої сторони а передовсім жадає закінченя в пору акциї відновленя договорів торговельних і переведеня вже заключених договорів торговельних. Правительство готове порозуміти ся в справі відносин Австриї до Угорщини і в справі ревізиї угоди з 1867 р., але під застереженями, які Корона висказала, і в дорозі визначеній Короною. Президент мінїстрів говорив відтак о переговорах торговельних з Нїмеччиною, Росиєю, Швайцариєю і Болгариєю, а відтак звернув на справу реформи виборчої і сказав: „Мушу заперечити, мов би то я робив якийсь вплив рішаючий в справі загального голосованя на Угорщинї“. Бар. Ґавч сказав дальше, що стоїть безусловно при засаді не мішати ся до внутрішних справ Угорщини так само, як противив би ся тому, коли би Угорщина хотїла мішати ся до справ австрийских. (На то відозвав ся пос. Ельдерш: Отже Ви не заявили ся против загального права голосованя?) Бар. Ґавч сказав дальше, що може настати ситуация, коли австрийский президент мінїстрів мусить бути і буде вислуханий а у відповіди Ельдершови і другим послам сказав, що не єсть з засади противником розширеня права виборчого і що в Чехиї буде нагода переконати ся, що він готов зробити все для наданя широким кругам прав полїтичних. Впрочім цїлий розвиток відносин в Европі вказує ясно на то, що єсть змаганє в напрямі повільного розширеня права виборчого. То загальне змаганє проявило ся також і у нас. Але далеко ідуча реформа виборча в Австриї стрічає многі трудности зі взгляду на то, що загальне право виборче може опирати ся лиш на кріпкій і тревалій основі народних відносин а в нашій державі відносини народні можуть то зробити, що то, що мало би бути наданєм всїм рівних прав, могло би стати ся обмеженєм найважнїйших і найсправедливійших інтересів, бо рішало би ся після механїчної цифрової засади такі справи, котрі по своїй природі того не зносять. (Пос. Елленбоґен: Звістний то арґумент! Бар. Ґавч:) Арґумент так само старий, як история нашої держави і тїсно звязаний з нашими інтересами культуральними. (Пос. Дашиньский: Култура терезияньска!)

Серед таких і тим подібних перериваннь говорив Президент мінїстрів дальше о удержавненю зелїзниць, о тім, що правительство буде підпирати змаганя мирного сожитя Нїмців з Чехами і наконець о будучій сесиї парляментарній. В сїй послїдній справі сказав бар. Ґавч, що теперішна сесия мусить бути лиш дуже коротка зі взгляду пильного скликаня соймів краєвих. В послїдній третинї падолиста збере ся Рада державна знову, щоби сповняти свою задачу без відроченя аж до кінця червня або початку липня слїдуючого року. В місяци липни була би висока Палата розвязана в другій половинї вересня або в першій жовтня відбули би ся нові вибори. Єсть то реченець, котрого бажає собі населенє зі взгляду на свої господарскі інтереси. Не таю однак, що реченця того правительство рішучо не відложить, припускаючи, що панове не для правительства але для держави сповните свій обовязок. Не від Вашого становища супротив Правительства, але від того, чи хочете дати державі то, чого она потребує, буде зависїти, чи правительство не буде змушене вже скорше відкликати ся до населеня. (Пос. Вольф: Чим скорше, тим лїпше). Зближаємо ся може до тяжких часів. Вимагають они від нас сповненя великих задач,

3)

Вздовж берегів Чорного Моря

Записки з подорожи.

Зладив К. Вербин.

(Дальше).

Констанца нинї все ще оріентальне місто, але як колись прийде до такого значіня як Одеса, то вернуть ся єї давні часи, бо она вже в старинї грала велику ролю. Тодї звала ся она Томі, Томіс, або Томес а старинні монети називають єї столицею Чорного моря. Що тут було колись велике, славне місто, видко хоч би лиш із тих останків стовпів і образів, горорізьб і написий, які тут можна стрігити на кождім кроцї. Турки і їх попередники вмурували ті останки в стіни своїх хат та в мури городів а ще перед кількома роками нікому то й на гадку не прийшло, що тота камінна скриня, що служила за жолоб, з котрого поєно конї та буйволи, то камінна домовина з римских часів. Від того часу, як Констанца стала румуньскою, видобув тут не одну старинну памятку любитель, знаток і збирач старинних річий, п. Точілеску і подав до публичної відомости. Неодно знаходить ся в музею в Букарештї. Точілеску відкрив також перед кількома роками коло місцевости Адам Кілїсе, на полудневий захід від Меджіде, великий памятник римского цїсаря Траяна. Єсть то груба, кругла башта, 30 метрів висока і 30 метрів в промірі, украшена фризом і всїлякими малюнками. Памятник той нагадує нагробник Цецилиї Метеллї в Римі.

Томіс названо пізнїйше Констанция, по імени сестри грецкого цїсаря Константина Великого. За цїсаря Теодозия згадує ся про нию ще раз яко про велике і богате місто та столицю Понту; пізнїйше зачала она упадати, аж наконець дістала ся в руки Болгар, а відтак Турків і стратила зовсїм своє давне значінє. За то Турки укріпили були місто, а в 1812 р. діждало ся оно росийского бомбардованя. В року 1829 піддало ся місто Росиянам без всякого опору і тогдї всї укріпленя звалено та й не відбудовано їх вже більше.

Найславнїйшим гостем і жителем стародавного Томі був Публій Овид Назо, славний римский поет, котрий в смутку прожив тут послїдних вісїм лїт свого житя. Кажуть, що римский цїсар Авґуст вигнав єго сюди з Риму за єго поетичні твори; здаєсь однакож, що причиною було щось иньшого. Овид любив гуляще житє, а ще більше римскі красавицї і знав ся, видко, дуже добре на любощах, коли аж писав о штуцї любленя. Отже учені здогадують ся, що через него якась княгиня з цїсарского роду попала в помовку, а цїсар за то вигнав єго аж до Томі, де пан Овид мав час роздумувати над тим, що було і що ся минуло. Тут тужив він за своїм Римом та писав свої думи (Tristia), хоч в тодїшнім Томі можна було без сумніву лїпше і веселїйше жити, як в теперішній Констанци. На ринку в Констанци стоїть памятник, котрий виставили єму Румуни.

Той памятник має свою маленьку історию. Румуни люблять уважати себе за потомків давних Римлян, за якийсь благородний нарід латиньского походженя, до мови котрого лиш случайно дістало ся множество славяньских слів, хоч поправдї они мішанцї. Атже ще за руских князів теперішна Волощина хоч може й не була зовсїм руска, то все-таки мала чисельні рускі кольониї. Навіть теперішний Ґалац то давна руска кольонія — новий „Галич“ в протиставности до старого Галича, столицї давного князївства а пізнїйше королївства руского. Але Румуни випирають ся того. Виставленєм памятника бідному Овидови хотїли они поставити доказ, що они єго свояки, отже зробили складку і замовили памятник у італїяньского різьбаря Феррарі і казали вилити єго з бронзу. Феррарі зробив памятник і вислав єго до Румуниї а що складка була за мала і не було за що єго викупити, то він лежав довший час на двірци у Львові, аж наконець єго викуплено. Тепер стоїть той бронзовий Овид посеред міста, засумований, мов би писав яку думу, а на єго камінній підставі виписані слова, які уложив собі таки сам поет, а в котрих просить, щоби кождий, котрий сюди переходить, сказав: „Нехай легко спочиває ся тут костям Назона“.

З Констанци пливемо румуньским пароходом дальше на північ аж до устя Дунаю. Коло місцевости Свинту Ґеорґе (Сьвятий Юр)

від нас т. є. як від правительства так і від заступників народу. Для того оправдана єсть моя просьба: Зменшіть, панове, по можности партийні противности, а віддасте вітчині і державі велику прислугу.

Вісти політичні.

З Ради державної. — Криза на Угорщині. — З Росиї. — Пос. Гаяші о анґлїйско-япаньскім союзї.

На внесенє пос. Ґроса відбувала ся в палаті послів дискусия над поясненями Президента мінїстрів. Зараз на першім засїданю по предложеню буджету мінїстром фінансів промавляв пос. ґр. Штернберґ і заявив ся против закона угодового з 1867 р. і хвалив бар. Феєрваріго за то, що хотів завести загальне право голосованя. На вчерашнім засїданю промавляв насамперед пос. Лєхер і полємізував з бароном Ґавчом, а відтак заявив: Всенїмцї поставлять по скінченю дискусиї над заявою правительства пильне внесенє взиваюче правительство, щоби безпроволочно поробило, що потреба, аби дотеперішне відношенє Угорщини було розвязане, а заведена економічна і правнодержавна независимість і самостійність Австриї через заведенє персональної униї. Переходячи на відносини на Угорщинї, сказав бесїдник, що теперішна Угорщина то „шляхотска република“, в котрій король єсть лиш „лїпшим ґрафом“. Але шляхотска република то для новчасної держави вже машина не до ужитя і для того реформу виборчу на Угорщинї треба уважати за патріотичне дїло. — Пос. Пернерсторфер доказував, що бар. Ґавч своїм виступленєм против загального права виборчого під'юдив кляси робітничі против Династиї. Так веде бар. Ґавч „полїтику катастроф“ найгіршого рода. Нехай же дивить ся, щоби пануючий в Росиї заколот не настав також в Австриї, бо тодї крикнуть робітники: Проч з ворогами народу! Барон Ґавч єсть нашим ворогом — закінчив бесїдник — для того кличемо: Проч з Ґавчом! Промавляли ще посли Сільва-Тарука, Офнер і Тавчар а відтак відрочено дискусию до пятницї.

На Угорщинї настав заколот. Станули против себе з одної сторони партиї шляхотскі в коаліциї, з другої социялісти жадаючі загального права голосованя. Против цїсарских условий виступають вже не лиш Кошут та Апоний, але й лїберали стоячі під проводом ґр. Тіши. Орґан їх „Ujszag“ пише, що проґрама Корони мусить бути у всїх своїх частях рішучо відкинена. В тім дусї промавляє ґр. Апоний а ґр. Андраші доказує, що гадка партиї независимости може побідити, і він вже чує, що она обнимає цїлий край. Навіть ґр. Алядар Зічі, проводир умірної партиї клерикальної, заявляє, що тепер не противив би ся й найрадикальнїйшим средствам.

Вчера прийшло в Будапештї до великої демонстрациї социялістів против партиї независимости. Около 1000 социялістів зібрало ся було перед льокалем згаданої партиї і серед крику та співу робітничих пісень хотїли впасти до клюбу. На вість о тім кількасот людий з партиї заступило їм дорогу і тогди прийшло до великої бійки переважно на ножі, серед котрої поранено богато людий. Наконець вмішала ся полїция і розігнала демонстрантів, котрі ще вибили шиби в клюбі независимости і редакциї ґазети „Magyar Orszag“.

В Росиї заносить ся на важну зміну. Як звістно, має тепер бути утворений кабінет мінїстерский на лад західно европейский а часопись „Русь“ доносить, що склад єго буде слїдуючий: Президентом мінїстрів і мінїстром справ внутрішних стане Витте а з мінїстерством справ внутрішних буде сполучений також департамент полїциї. Ґр. Лямсдорф задержить і дальше теку мінїстра справ заграничних. Так само полишать ся на своїх становищах мінїстер війни Редиґер і мінїстер маринарки Бірілев. Мінїстром скарбу буде іменований Романов, мінїстром справедливости Гольд, а мінїстром рільництва Сухомлїнов. Мінїстром просьвіти і віроісповідань має стати кн. Трубецкой, теперішний ректор московского университету; Побідоносцев має уступити а на єго місце буде іменований оберпрокуратором сьв. синода ґр. Шереметєв.

Японьский посол в Льондонї Гаяші заявив репрезентантови бюра Райтера, що анґлїйско-япаньский договір єсть запорукою против нової війни у всхідній Азиї. Не можна, що правда, казати, щоби мир був на завсїгди забезпечений, але буде він забезпечений бодай на довгий час. То єсть цїлию того союза.

Новинки.

Львів, дня 28 вересня 1905.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар надав доцентови полїтехнїчної школи у Львові, Романови Залозецкому, титул надзвичайного професора.

— **Зміна в команді X. корпуса армії.** В наслїдок злого стану здоровля перейшов командуючий ґенерал перемиского корпуса армії ґен. Горсецкий на пенсию. Команду корпуса мав ґен. Горсецкий ледве кілька місяців як наслїдник ґен. Гальґоцого. Наслїдником ґен. Горсецкого іменований шеф секциї в мінїстерстві війни ґен. Антін Піно, що свого часу був командантом 30 дивізиї піхоти у Львові.

— **Про огонь в Копичинцях** пишуть: Ві второк дня 19 с. м. о годинї 2 з полудня навістив Копичинцї страшний огонь. Причиною огню була імовірно неосторожність. Згоріло 15 хат переважно християньских, зі всїма забудованями і господарскими знарядами та звезеним збіжем. Шкоду обчисляють на 50.000 корон, але була лиш в части обезпечена. Тов. „Днїстер“ потерпіло шкоду около 6000 корон. Хто знає, чи Копичинцї не були би перемінили ся в купу румовища, коли-б страшний вітер, що того дня лютував, не був обернений в сторону ставу та коли-б не були прибули на поміч пожарні „Соколи“ з доохрестних сїл з сикавками. Сторожий „Сокола“ було пять, а крім того ще иньших пять. Від місця повстаня пожару перскинув ся огонь з поминенєм кількох забудовань на инше місце, так, що рівночасно горіло в двох місцях. Із сторожий „Сокола“ визначили ся головно „Соколи“ з Гадинковець і Котівки. Ще не прийшли мешканцї до себе по тім страшнім огни, як незадовго, бо вже 21 с. м. о півночи, збудив дзвін людий, звіщаючи нову пожежу. На щасте однак було так тихо, що згорів лиш один дім мешкальний.

— **Нещастні пригоди.** Дня 8 с. м. о год. 12 в полудне $1^1/_2$-річна дитина Гната Олїйника в Золочеві, ходячи по подвірю без дозору, упала в судину наповнену водою і утонула. Прибувший на місце лїкар не міг вже привести дитини до житя. — Михайло Цебень, 14-лїтний пастух зі Стасівки, рогачицкого повіта, пас дня 14 с. м. разом з Катериною Свист худобу під лїсом і розложив огонь, аби упечи собі бараболь. Катерина лишила ся при огни, а Цебень пійшов за ріщем в лїс. Коли довший час не вертав, занепокоєна дївчина пійшла за ним і вскорі найшла єго без житя, приваленого грубим клецом, під котрий очивидячки дістав ся, хотячи єго з пустоти скотити в долину. Мимо безпроволочної помочи прикликаних людий, не можна було привернути єго до житя. — В камінних ломах Зелїґа Гольдберґа в Верини, жидачівского повіта, убив сими днями великий відломок каменя працюючого там робітника, Трофима Рудку. Другий робітник, Петро Верещиньский, що з Рудкою працював, сильно покалїчений. Заряджено карно-судове слїдство.

видимо перше полудневе гирло або розтоку устя Дунаю. Тут сторона дорога і серцю кождого Русина, бо тут була колись задунайска Січ а ще й нинї суть тут рускі оселї, в котрих жиють що правда бідні вже люди, рибаки і хлїбороби, але все ще держать ся кріпко своєї мови, своїх звичаїв і обичаїв. Нинї гирло або розтока сьв. Юра єсть лиш мало сплавна, бо при самім устю до моря єсть ледви на півтора метра глубока і великі кораблї не можуть туди запливати; але в давних часах ходили сюди ґенуеньскі кораблї і запливали горі Дунаєм аж до Джурджева, котре було первістно їх оселею. Сьв. Юрий був їх патроном і від него пішла назва полудневої розтоки устя Дунаю. Межи озером Разим а містом Бабадаґ побудували були они кріпость, котру також назвали були Сьв. Юром; з неї остались тепер лиш незначні розвалини недалеко місцевости званої Юрилївкою.

Може на яких сїм кільометрів повисше міста Тульчи розходить ся Дунай в дві розтоки. В сїм місци єсть велика пустаря, багна і трясавицї, порослі високим на 3 метри очеретом, а в нїм пасуть ся буйволи і волочать ся вовки та гнїздять ся всїлякого рода водні птиці. Звідси виходять одна лїва розтока, що іде по при міста Ісмаїла і Кілїя та й має від сего послїдного міста свою назву. То гирло Кілїя, довге на 101 кільометрів. Друга полуднева розтока, звана гирлом сьв. Юрия, єсть 125 кільометрів довга. Від сеї розтоки виходить ще третя, Сулїна, середуща, що тягне ся по середині межи тамтими обома. Ся середуща найглубша єсть нинї, для плавби найважнїйша. Она творить два великі закрути, що виглядають на картї як буква „М“. Один з тих закрутів, положений близше моря, перекопано в 1902 р. і зроблено канал та скорочено тим і улекшено значно дорогу для великих кораблів.

Майже в половинї долїшного гирла (сьв. Юрия) відділяє ся від него вузка, а дуже крута річка, звана Дунавець, по румуньски Дунавіца, котра впадає відтак в озеро, а радше в морский залив або лиман Разим. Над тою річкою, недалеко того місця, де она відділяє ся від Дунаю, стоять два села, одно трохи більше, верхний Дунавець, а друге менше, нижний Дунавець. В селах тих жиють Русини, потомки давних козаків задунайских. Они самі називають себе Руснаками, а хоч вже дуже збіднїли, переховують все ще традицию козацку і уважають себе за щось лїпшого від других людий, що жиють разом з ними. Они говорять по руски, говором зближеним дуже до україньского, але їх мова вже дуже перемішана з румуньскими, татарскими і турецкими словами. Верхний Дунавець село невелике, має яких 60 до 80 хат деревляних, вкритих соломою або очеретом, та кілька вітраків. Нижний Дунавець єсть ще менший. По доокричних селах як: Каранбел, Сармуси, Калика, Муруґіл, Прислав і др. жиє також богато Русинів, але они тут вже перемішані з другими народностями і жиють без всякої тїснїйшої звязи з собою.

Там, де нинї стоїть верхний Дунавець або Дунавіца, була ще в 1828 р. так звана задунайска Січ. Ось коротка істория тої Січи: Найперший дорадник і любимець російскої цариці Катерини, кн. Потемкін, видячи, що козаки стоять кріпко при своїх правах, піддав їй гадку добути запороску Січ збройною силою і зруйнувати її зовсім. Цариця пристала на то. Тодї вислав кн. Потемкін ґенерала Текелїя з войском против козаків. Дїяло ся то в 1775 р. Текелїй (з роду Мадяр) обступив дня 16 червня Січ та велїв старшині козацкій — кошовим на Січи був тодї Кальнишевский — прийти до себе. Козаки видячи, що нема виходу, вислали старшину до Текелїя, а той казав її арештувати і разом з Кальнишевским відставити до Петербурга. Відтак війшов з войском на Січ, арештував опорних, а прочим сказав, що кождий може іти, куде хоче, або стати селянином і служити в російскім войску.

(Дальше буде).

— **Обрабована каса.** Ві второк рано прибули до Львова два угорскі жандарми і донесли поліциї, що оногди в ночи украдено Шеферови і Ґрінвальдови, зелїзничим підприемцям в Ужоцї на Угорщинї по розбитю вертгаймівскої каси 1500 корон. О ту крадїж сильно підозріний 33-лїтний Франц Томко, бувший служачий канцелярийний тих підприемцїв. Томко, що згаданої ночи виїхав з Ужока до Львова, есть середного росту, мае малі чорні вусики і такіж залички, есть сильно збудований і смаглявий на лици. Одїгий був в темний, довгий сїрак, чорні аксамітні штани і чорний мягкий капелюх.

— **Із заздрости.** Дня 20-го с. м. побила Василина Стефюк в Слободзїї Банилові на Буковинї свою товаришку Гафію Руснак так тяжко, що та померла. Причиною побитя була заздрість іззa любовника.

— **Львівскі обманцї.** До львівскої поліциї донесено оногди, що овочар, Осия Тушер, займае ся разом з жінкою обманчивим посередництвом в глядапю служби. Іменно заманюе Тушер до себе глядаючі служби дївчата, дае їм мешкане і харч якийсь час і удае, що рівночасно глядае для них служби. Коли по якімсь часї така служниця найде собі сама заняте, Тушер велить собі тодї солоно платити за удержане, а на случай, коли она не мае гроший, забирае її всї річи. Тушером заопікувала ся поки-що поліция.

— **Великаньский гриб.** Директорови промислового музею в Варшаві — як доносять тамошні часописи — надіслано сими днями з околиць Ґройца великаньский гриб, що важить 1110 ґрамів, мае 20 цм. висоти, а в окрузї 80 цм. Незвичайний той оказ уміщено в природничім відділї музею.

— **Шайка фальшівників.** В справі фальшивих 50-коронівок, котрі появили ся в оборотї в послїдних кількох тиждннх, попала поліция на слїд цілої численної шайки, на котрої чолї стояв нікий Пухим Шапіра, що мешкав постійно в Льондонї. Підроблювані в Льондонї банкноти привозили его спільники до Австро-Угорщини і пускали в обіг переважно в Галичині і Угорщинї. Крім Хаіма Швальба і его своячки Рози Клюґманової, арештованих перед кількома днями у Відни, арештовано в Станиславові і у Львові ще трох инших членів шайки. Що-до Нухима Шапіри, то він вже есть в руках льондоньскої поліциї. Доказано, що Нухим Шапіра бував частим гостем у Львові, куди спроваджували его інтереси зі спільниками. Мешкав тут в першорядних готелях під прибраним назвищем. — В послїдних тиждннх найбільше фальшивих 50-коронівок появило ся на Угорщинї в комітатї Марамарош, в Галичинї і на Буковинї. Всї ті фальсифікати мали ті самі похибки в написи, що вказувало на їх походжене з одного жерела. Віденьска поліция вислїдила в однім з віденьских готелїв насамперед Хаіма Швальба і его своячку Клюґманову, дочку кантора на Угорщинї. В поліциї признав ся Хаім Швальб, що в часї свого побуту у Відни пустив в обіг 11 фальшивих пятьдесяток. Крім того подав він, що дістав 32 фальсифікатів в Льондонї від Нухима Шапіри і Авраама Фіша, купця із Станиславова. При Швальбі найдено три фальшиві 50-коронівки, а при Клюґмановій 786 правдивих корон і куплені сьвіжо дорогоцїнности. Віденьска поліция удала ся телеґрафічно до австро-угорского консуляту в Льондонї, аби австро-угорский консулят при помочи при помочи анґлїйскої поліциї зарядив арештоване Шапіри. Тимчасом увязнено в Галичинї трех его спільників, котрі займали ся розповсюднюванем фальшивих банкнотів. Суть то: Юда Лейба Кац в Станиславові, Мойсей Парнес і Пінкас Фрідман у Львові. Дальше слїдство виказало, що фальшиві банкноти розповсюднювано вже від довшого часу в многих містах Галичини, Буковини і Угорщини. Число випущених банкнотів виносить 66, отже разом есть фальших гроший в обізї на 3300 корон. Швальб каже, що вже від трех лїт мешкае постійно в Льондонї. Нухим Шапіра був вже перед десятьма лїтами у Відни суджений і тодї одержав кару 6-лїтної вязниці за таке обманьство: При помочи многих спільників наклонював людий, аби приступали до спілки до пусканя в обіг фальшивих пятиґульденівок. На прібку давали спільники Шапіри своїм жертвам половину банкноту, зроблену з правдивого банкноту в той спосіб, що поділено его на дві половини, розділюючи цїлий в верстві паперу. В той спосіб з одного банкноту робило ся два, але мали друк лише з одної сторони, отже або німецкий або угорский, а з другої сторони чистий папір. Ті, що оглядали ті прібки, признавали, що они знаменито підроблені. Спільники Шапіри обіцювали за один правдивий банкнот два „фальшиві“, очивидно по обох сторонах паперу друковані. По банкноти мусїли легковірні їхати до Льондона. Коли така жертва там прибула, котрийсь із спільників Шапіри вів еї улицями і уличками так довго, аж доки не стратила памяти, куди іде в тім великаньскім містї. Тодї аж ведено еї до дому Шапіри. Шапіра показував жертві богато мнимо фальшивих, а в дійстности цїлком правдивих банкнотів і давав за один правдивий два такі „фальшиві“. Гроші побирав Шапіра наперед, а коли їх одержав, починав оповідати ріжні істориї о небезпечности перед поліцию, аж жертва дала наклонити ся, що відбере „фальсифікати“ доперва при від'їздї на двірци. Крутими уличками вів Шапіра жертву на дворець і там зволїкав аж до послїдної хвилї з відданем фальсифікатів. В хвили, коли поїзд вже мав відійти, вручав Шапіра своїй жертві завинену пачку чистого паперу, а в тій хвили прибігав котрийсь з его спільників і кликав, що іде поліция. Шапіра губив ся в товпі, чужий ховав ся до ваґону. Коли поїзд рушив, запізно вже було, як обманений отямив ся, впрочім з причини наміреного обманьства сам побоював ся поліциї і не міг удавати ся до неї о поміч. Часами такий приїзжий одержав пачку фальшивих банкнотів і вертав веселий до дому. Нагле в Бельґії ловить его поліцийний аґент і відбирае і фальшиві і правдиві гроші, пускаючи виновника на волю. Той аґент був спільником Шапіри, а жертва дякувала Богу за те, що це щасливо вийшла з клопоту. — Нухим Шапіра вже нераз був караний. Уродив ся в Королївстві польскім в 1855 роцї, оженив ся в 15-ім роцї житя і чотири роки пізнійше взяв в аренду пропінацию. В р. 1879 був засуджений за підроблюване російских марок на $1\frac{1}{2}$ року вязниці. Відтак займав ся торговлею збіжа; в р. 1883 за фальшоване кредитових паперів мав карний процес. В р. 1894 один із спільників Шапіри, їдучи зелїзницею з Кракова до Тшебінї, жертвував одному торговельному аґентови з Відня фальшиві гроші за 20 прц. правдивої монети і подав ему адресу: „Віліям Джексон, Фісбурн Павемент Т. Льондон“. Аґент приїхавши до Відня, повідомив о тім власть поліцийну, а та при помочи властий анґлїйских, німецких і голяндских увязнила цїлу шайку. Тодї одержав Шапіра у Відни кару 6-лїтної вязниці, а его спільників позасуджувано на кару від 3—6 літ. Відсидївши кару, Шапіра вернув до Льондона і взяв ся за давне „ремесло“.

— **Страшний учинок божевільного.** В Городенцї дня 23 с. м. нікий Берко вистріляв в приступі божевільства цїлу свою родину. Жінка і 3 дїтий упали трупом на місци, 3 дїтий есть тяжко ранених, а лише семе оцїлїло.

Телеґрами.

Відень 28 вересня. Є. Вел. Цісар відобрав нинї присягу яко від тайного радника від ново іменованого команданта 10-го корпуса в Перемишли фельдмаршал-поручника Піно.

Відень 28 вересня. Барон Феєрварі був вчера в полудне о 1-шій годинї у Цісаря на авдиенциї, котра потягнула ся аж до години пів до третої.

Будапешт 28 вересня. Підчас вчерашних розрухів було зранених 40 осіб, а з тих 8 тяжко. Пять зранених відставлено до шпиталю. Підчас бійки стріляли социялїсти також з револьверів у воздух. О 10 год. вечером настав вже був повний спокій.

Льондон 28 вересня. До „Standard-у“ доносять з Ліверпуля, що утворило ся анґлїйско-япаньске товариство пароходної плавби з капіталом 5 мілїонів фунтів штерлїнґів. Товариство се буде мати свої бюра в Льондонї і Ліверпулї, а часть его урядників будуть творити Японцї.

Токіо 28 вересня. В містї настала велика радість з причини союза з Анґлїею. Публичні будинки і богато инших домів ілюміновано.

Москва 28 вересня. Конґрес представителїв земств і міст радив дальше і заявив ся за повним розділом виміру справедливости від адміністрациї, за усуненем самоволї в димісиованю урядників, за заведенем судиїв з вибору, за судами присяжних без виїмки, за зненесенем кар адміністрацийних, военного стану і стану скріпленої охорони а наконець за виданем амнестиї. Внесене о видане відозви до народу і о признане женщинам права виборчого відкинено.

Курс львівский.

Дня 28-го вересня 1905.	Платять K c	Жадають K c
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр.	558·—	568·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	580·—	586·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	320·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 5% преміов.	111·50	—·—
Банку гіпот $4\frac{1}{2}$%	101·30	102·—
$4\frac{1}{2}$% листи застав. Банку краев.	101·50	1 2·20
4% листи застав. Банку краев.	99·80	100·50
Листи застав. Тов. кред. 4%	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в $41\frac{1}{2}$ лїт.	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	99·50	100·20
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·80	100·50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем.	102·80	—·—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$%	101·50	102·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	99·50	100·20
Позичка краев. з 1873 р. по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·50	100·20
„ м. Львова 4% по 200 кор.	98·40	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	90·—	98·—
Австрийскі черв. хреста (Курс віденьский)	54·50	56·50
Угорскі черв. хреста (Курс віденьский)	34·75	36·25
Італїянь. черв. хр. 25 фр. (Курс віденьский)	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20 кор. (Курс віденьский)	62·—	66·—
Базилїка 10 кор. (Курс віденьский)	26·—	28·00
Joszif 4 кор. (Курс віденьский)	8·25	9·50
Сербскі табакові 10 фр. (Курс віденьский)	9·50	11·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·50	2·53
100 марок німецких	117·—	117·50
Доляр американьский	4·80	5·—

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 27).